

Canadese kornoelje (*Cornus sericea*)

Foto: Edu Boer
Bron: NVWA

[Canadese kornoelje](#) is een loofverliezende struik die maximaal 3 meter hoog kan worden. De plant bloeit van april tot en met juli met crème-witte bloemen die in schermvormige tuilen staan. De plant vormt witte bessen. De bladeren zijn meestal 4-8 cm lang, en kunnen maximaal 14 cm lang worden. De onderzijde is grijswit tot licht blauwgroen van kleur. Canadese kornoelje wordt vaak aangeplant vanwege de opvallend rode kleur van de jonge takken in de winter. Er zijn ook cultivars met gele twijgen.

Over de taxonomische indeling van kornoeljes bestaat onduidelijkheid. Er zijn twee soorten: *Cornus sericea* en *Cornus alba*, maar door de grote variatie binnen deze soorten zijn ze eigenlijk niet goed te onderscheiden. Ze worden samen aangeduid als *Cornus sericea* s.l.¹.

In de handel wordt de naam Canadese kornoelje ook gebruikt voor de bodembedekker *Cornus canadensis*. Deze factsheet gaat niet over deze plant.

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2017: Canadese kornoelje komt algemeen voor in Nederland.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Canadese kornoelje kan snel groeien en kan onder andere door vegetatieve vermeerdering binnen enkele jaren grote oppervlakten bedekken met een mogelijke dichtheid van 100.000 scheuten/stengels per hectare. Het dichte bladerdek verhindert de groei van andere planten, verdringt de natuurlijke vegetatie en vermindert daarmee de soortenrijkdom. De plant verhindert ook de natuurlijke verandering van het ecosysteem. Canadese kornoelje kan in zowel open als meer beboste natte natuurterreinen woekeren. De plant heeft waarschijnlijk geprofiteerd van de extensivering van het beheer in buitendijkse natuurgebieden en heeft zich vanuit stedelijk gebied gevestigd in nabijgelegen nieuwe natuur, bijvoorbeeld in de natuurontwikkelingsgebieden 'Onderdijken' en 'Het Engelse Werk'.

¹ s.l. is de afkorting van sensu lato en wordt achter een (wetenschappelijke) naam geplaatst om aan te duiden dat de soortnaam diverse variëteiten omvat die door andere taxonomen als aparte soorten worden beschouwd.

Canadese kornoelje wordt in een aantal Europese landen, waaronder Denemarken, Zwitserland en Schotland als een invasieve exoot gezien. *Cornus sericea* s.s.² gedraagt zich door de sterkere vegetatieve vermeerdering (naast worteluitlopers en beworteling van afgevallen takken ook beworteling van takken die de grond raken) en het wat forsere formaat waarschijnlijk invasiever dan *Cornus alba*.

Effect op ecosystemendiensten^[2]
Niet van toepassing.

Overige effecten
Niet van toepassing.

Wat te doen?

In Nederland vertoont Canadese kornoelje nog geen invasief gedrag, dus bestrijding lijkt niet zinvol. Maar mocht de soort wel gaan woekeren, dan is het misschien te laat. Doordat het een besdragende plant is, verspreiden vogels de plant waarschijnlijk sneller dan dat zij bestreden kan worden. Bestrijding is lastig. Na kappen loopt de plant vanuit wortels en takken alleen maar sneller uit. Informatie over bestrijdingsmogelijkheden vindt u [hier](#).

Aanbevolen wordt om Canadese kornoelje niet aan te planten in de buurt van kwetsbare gebieden, zoals oevers van waterlopen en waterrijke gebieden zoals alluviale bossen, moerasbossen, rivierbossen, hoge kruidengemeenschappen en vochtige weilanden. Een voorbeeld van een alternatieve plant die in de winter ook rode takken heeft, is de inheemse rode kornoelje (*Cornus sanguinea*).

² s.s. is de afkorting van sensu stricto en wordt achter een (wetenschappelijke) naam geplaatst om aan te duiden dat met de soortnaam het oorspronkelijke taxon wordt bedoeld, nadat er nieuwe taxa van werden afgesplitst.

Meer info over Canadese kornoelje

Oorsprongsgebied

Canadese kornoelje komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika. *Cornus alba*, die tegenwoordig ook wel beschouwd wordt als onderdeel van/behoorend tot *Cornus sericea* s.l., komt oorspronkelijk uit Azië.

Habitat

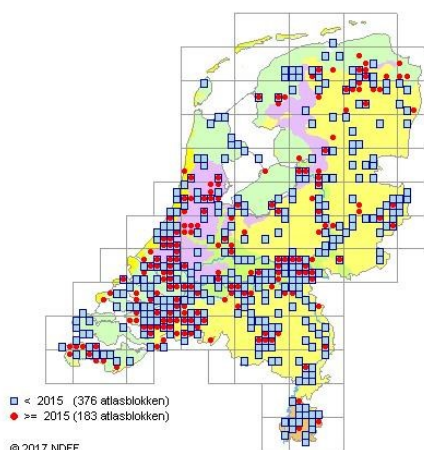
Canadese kornoelje komt van nature voor op vochtige, veelal voedselrijke standplaatsen, zoals langs oevers van meren en rivieren en in moerasgebieden. De plant komt verwildert voornamelijk voor in stedelijk gebied (natte tot vochtige extensief beheerde delen van landgoederen en parken) en in het riviereengebied, vooral in buitendijks gelegen zachthoutoobossen.

Introductieroute Nederland

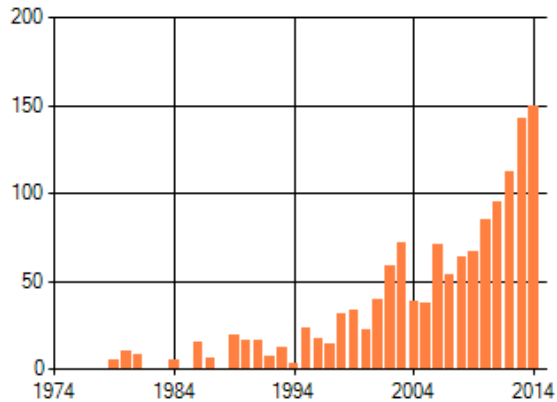
Canadese kornoelje is in de 18^e eeuw als sierstruik in Europa ingevoerd. Talrijke cultivars van zowel *Cornus alba* als *Cornus sericea* s.s. zijn sinds die tijd in West Europa, en ook in Nederland, gekweekt en in tuinen en parken als sierstruik aangeplant.

Aanwezigheid in Nederland

Canadese kornoelje komt vrij algemeen voor. De eerste waarneming in de Nederlandse natuur was in 1974. Sinds die tijd is sprake van verwildering en neemt het aantal waarnemingen toe.

Verspreiding van Canadese kornoelje in Nederland. Bron: verspreidingsatlas.nl

Het geschatte aantal atlasblokken (5x5 km) waarin Canadese kornoelje voorkomt per jaar. Bron: verspreidingsatlas.nl

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Canadese kornoelje wordt verkocht als tuinplant en heeft zich gevestigd in Nederland. De zaden worden voornamelijk verspreid door vogels die de bessen eten. De plant kan zich ook verspreiden door worteluitlopers. Afgebroken takken kunnen met stromend water worden verspreid en op de oever gaan wortelen. De 'soort' die oorspronkelijk uit Noord-Amerika komt kan zich ook vermeerderen door 'afleggers', dat wil zeggen laaghangende takken die bij contact met de bodem wortelen.

Wet- en regelgeving

Niet van toepassing.

Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor België](#)

Bronnen

[Nederlands soortenregister](#)

[Q-bank invasive plants](#)

[Cabi factsheet](#)

www.alterias.be

Laatste update: 12-3-2018